

O czym musisz pamiętać wybierając zawód

Niejednokrotnie pierwsza decyzja zawodowa jaką podejmują uczniowie gimnazjum jest zupełnie przypadkowa. Wynika ona z aktualnej mody na szkołę, presji najbliższego środowiska, lub też spowodowana jest hołdownianą zasadzie - „zawsze się gdzieś dostanę”. Jednak wieloletnie doświadczenia doradców zawodowych wskazują, że tylko dojrzała, w pełni świadoma decyzja może przynieść sukces i zadowolenie. Uczniowie często uzasadniają swoje nieprzemyślane decyzje tym, że mogą zmienić profil kształcenia na następnym etapie edukacyjnym, nauczyć się innego fachu lub wybrać inny fakultet. Natomiast pierwsze decyzje, jakie podejmujemy w kwestii zawodu i szkoły determinują nasze przyszłe losy zawodowe lub co najmniej je ukierunkowują. Dlatego też wyposażenie ucznia, a szczególnie ucznia gimnazjum w niezbędną wiedzę dotyczącą mechanizmów podejmowania decyzji, w tym decyzji zawodowych, a także czynników determinujących ten wybór, wydaje się być niezbędnym i elementarnym celem orientacji zawodowej. Poznanie mechanizmów decyzyjnych może ułatwić nie tylko planowanie indywidualnej drogi zawodowej, ale może być przekładane na inne sfery i dziedziny życia.

Podjęcie przez ucznia mądrej i trafnej decyzji dotyczącej wyboru zawodu wymaga dostarczenia wszechstronnej i pełnej informacji.

Jak podjąć decyzję zawodową?

Krok 1: zastanów się nad decyzją, którą masz podjąć.

Zdajesz sobie sprawę, że decyzja musi być podjęta. Możliwe, że będziesz musiał zdecydować, który z kierunków będzie najbardziej pasował do Twoich predyspozycji

psychofizycznych, jak będzie wyglądała dalsza droga Twojego kształcenia lub przygotowania zawodowego.

Krok 2: zbierz informacje.

Zdecyduj się, jakich informacji potrzebujesz, jakie są ich najlepsze źródła i jak z nich korzystać. Część informacji możesz zdobyć poprzez analizę własnej osobowości, resztę musisz poszukać wokół siebie korzystając z książek i doświadczeń innych ludzi.

Krok 3: rozpatrz możliwości.

Zbierając informacje prawdopodobnie odkryjesz, że istnieje wiele innych możliwości i sposobów działania na tym etapie. Zrób listę wszystkich możliwości, które mogą być zrealizowane.

Krok 4: podejmij decyzję.

Jeżeli rozważyłeś wszystkie zebrane informacje, przeanalizowałeś wszystkie za i przeciw, wybierz opcję, która jest najlepsza dla Twoich potrzeb.

Krok 5: zacznij działać.

Teraz podejmij działania mające na celu wprowadzenie w życie decyzji, którą podjąłeś w poprzednim punkcie.

Krok 6: oceń następstwa decyzji.

W ostatnim etapie masz do czynienia z wynikami swojej decyzji i oceniasz, czy rozwiązała ona problem zawarty w etapie pierwszym. Jeśli tak, możesz przy niej pozostać, jeśli nie – musisz przeanalizować kolejne etapy.

Pamiętaj!

Jeżeli zdecydowałeś w jakiej szkole ponadgimnazjalnej będziesz kontynuować naukę:

! Sprawdź, w jakim terminie winny być złożone dokumenty do wybranej szkoły.

! Sprawdź, jakie dokumenty wymagane są w wybranej szkole np. świadectwo zdrowia o braku przeciwwskazań zdrowotnych i inne.

! Sprawdź, jakie obowiązują kryteria przyjęcia do wybranej szkoły, czy istnieją kryteria dodatkowe np. dobra sprawność fizyczna (egzamin sprawnościowy), dobre warunki zdrowotne (opinia lekarza medycyny pracy).

! Sprawdzić, gdzie znajduje się szkoła, w miarę możliwości poznaj miejsce, gdzie będziesz się uczył.

! Nie odkładaj wszystkiego na ostatnią chwilę, zaoszczędzi Ci to sporo emocji i niepotrzebnych kłopotów. Korzystaj z przygotowanych przez szkoły ulotek, stron internetowych, tzw. „dni otwartych” w szkołach, targów edukacyjnych.

! W poznaniu oferty edukacyjnej szkół pomogą Ci informatory.

! W przypadku pojawienia się wątpliwości lub niejasności korzystaj z pomocy nauczycieli, wychowawców, specjalistów pracujących w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub bezpośrednio w wybranych szkołach.

Twoi sprzymierzeńcy

Pisząc o sprzymierzeńcach mamy na myśli rodziców i znajomych, pedagogów, specjalistów poradni psychologiczno–pedagogicznej i urzędów pracy, nauczycieli i lekarzy. Na podstawie obserwacji codziennych zachowań, sukcesów w szkole lub poza nią, rodzice i znajomi pomogą odkryć Twoje zalety i zyczliwie wskażą słabsze strony.

Wiele ważnych informacji uzyskasz poprzez rozmowy z nauczycielami, którzy pomogą ocenić Twoje zdolności i zainteresowania. Analizując przebieg rekrutacji, liczbę kandydatów i wymagania egzaminacyjne, ocenią Twoje szanse dostania się do wybranej szkoły.

Poradnie Psychologiczno–Pedagogiczne służą pomocą uczniom, rodzicom i szkołom w rozwiązywaniu problemów dotyczących między innymi wyboru zawodu. Czasem do podjęcia decyzji wystarczy wnikliwa rozmowa z psychologiem, w innym wypadku niezbędne jest badanie diagnostyczne.

Dodatkowe informacje dotyczące rynku pracy, możliwości przekwalifikowywania, zdobywania nowych kompetencji a także umiejętności poruszania się na rynku pracy znajdziesz w lokalnym urzędzie pracy.

BLIOGRAFIA I POLECANE LEKTURY

1. Praca zbiorowa, *Orientacja szkolna i zawodowa w Gimnazjum. Rola nauczyciela.*, MEN Warszawa 2001
2. Robinson D., *Kim chciałbyś zostać.*, Amerykański Korpus Pokoju
3. Sołtysińska G., Trzeciak W., *Jak wybierać zawód?*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996
4. Trzeciak W., Sołtysińska G., *Uczeń wybiera zawód.*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996

Opracowała: Anita Betkier